

5

QR-200407/913232500-2500

बालवाडी सैलिकाना आगवारी
सैलिकाना / मदसनिम म्हणून
सापडून घेण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन
महिला व बाल विकास विभाग
शासन निर्णय क्रमांक एवढी १०९९/प्र क ५४८/का ६
मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२
दिनांक ३१ ऑक्टोबर १९९९

- १) शासन निर्णय / महिला व बाल विकास विभाग क्रमांक आयसीडी १०९९/प्र क २४५०/४७,
दिनांक २ जून १९९९.
- २) शासन निर्णय / आदिवासी विकास विभाग क्रमांक सडीव १०८७/प्र क ३८९/का १३,
दिनांक १४ सप्टेंबर १९९४.
- ३) शासन निर्णय / महिला व बाल कल्याण विभाग क्रमांक आयसीडी १०९४/प्र क ३६०/६,
दिनांक २४ ऑक्टोबर १९९४.
- ४) शासन परिपत्रक / महिला व बाल कल्याण विभाग क्रमांक यथास १०९५/प्र क १४९/
कार्या-६, दिनांक २० नोव्हेंबर १९९५.
- ५) शासन परिपत्रक / महिला व बाल कल्याण विभाग क्रमांक एवढी १०९६/प्र क ५४९/
का ६, दिनांक २४ सप्टेंबर १९९६.
- ६) शासन निर्णय / महिला व बाल कल्याण विभाग क्रमांक एवढी १०९४/प्र क ३६०/का ६,
दिनांक ६ फेब्रुवारी, १९९७.
- ७) शासन निर्णय / महिला व बाल कल्याण विभाग क्रमांक एवढी १०९४/प्र क ५०५/का ६,
दिनांक १२ ऑक्टोबर १९९७.
- ८) शासन सचिपत्रक/महिला व बाल विकास विभाग क्रमांक एवढी १०९९/प्र क १२२/
का ६(अ) दिनांक ३ जून १९९९.

प्रस्तावना : एकत्रित बाल विकास सेवा ही केंद्राभूत योजना असून या योजनेअंतर्गत
चालविण्यात येणा-या अंगणवाड्यामधील प्रामुख्याने सैलिकाना आणि मदसनिम या मान्यारी कार्यका-
रांची नियुक्ती करण्यासंदर्भात शासनाने विहित कार्यपद्धती तरतुन दिलेली आहे. तथापि एकत्रित
बाल सेवास सेवा प्रकल्प एखाद्या भागात सुरु झाल्यानंतर त्या भागातील बालवाड्या बंद करण्यात
येऊन त्या बालवाड्यामधील बालवाडी सैलिकाना त्याच्या कामाचा अनुभव लक्षात घेऊन अंगणवाडी

सेविका / मदतनिष्ठ म्हणून नियुक्ती देण्यासंदर्भात शासनाने वेळोवेळी ओढवा दिलेले आहेत. प्रशासनातील सुसुत्रीकरणाच्या दृष्टीने बालवाढी सेविकांस अंगणवाढी सेविका / मदतनीस म्हणून नियुक्ती देण्यासंदर्भात देण्यात आलेल्या आदेशांचे एकत्रीकरण करून शासन पुढील प्रमाणे सर्वोच्च सुधारित आदेश देत आहे.

शासन निर्णय :- एकात्मिक बाल विकास सेवा योजना या क्षेत्र पुरस्कृत योजनांतर्गत राज्यात यापुढे ज्या जिल्ह्यात व तालुक्यात एकात्मिक बाल विकास सेवा प्रकल्प सुरू होतील त्या प्रकल्प भागात जिल्हा परिषदा, पंचायत समिती, ग्राम पंचायत, समाजकल्याण विभाग, केंद्रीय व राज्य समाज कल्याण सल्लागार बोर्ड यांच्या ज्या बालवाढ्या सुरू असतील, त्या मान्यता प्राप्त बालवाढ्या बंद करण्यात येऊन त्या बालवाढी सेविकांस अंगणवाढी सेविका म्हणून प्राधान्याने नियुक्ती देण्यात यावी. यासाठी बालवाढी सेविकेची रोज रक्कद एकात्मिक बाल विकास सेवा प्रकल्पास राज्य शासनाच्या मंजूरी आदेशापूर्वी दोन वर्षे पूर्ण झालेली असावी.

२. अंगणवाढ्यांमधील मदतनिष्ठांच्या पध्दतर समाजकल्याण विभाग आदिवासी विकास विभागाच्या ज्या बालवाढ्या सुरू असून अंगणवाढ्या सुरू होणार असल्याने बंद होणार आहेत व आदिवासी आत्ममहात्मना जोडून असलेल्या ज्या बालवाढ्या बंद झालेल्या आहेत त्या बालवाढ्यातील मदतनिष्ठांस अंगणवाढ्यांमध्ये मदतनीस म्हणून प्रथम नेमणूक देण्यात यावी. शासकीय आदिवासी आत्ममहात्मना चलतून असलेल्या बालवाढ्यांसाठी मंजूर केलेल्या व आता त्या बालवाढ्या बंद केल्यामुळे अतिरिक्त ठरणा-या अंशाकालीन दाईना एकात्मिक बाल विकास सेवा योजनांतर्गत अंगणवाढ्यांमध्ये मदतनिष्ठ म्हणून कामातून देण्यात यावे.

३. एकाच अंगणवाढीत मदतनीस म्हणून काम करीत असलेल्या अर्हता प्राप्त अनुभवी महिलांस जर तेथील अंगणवाढी सेविकेचे पद रिक्त असेल आणि अंगणवाढी मदतनीस त्याच अंगणवाढीत किमान दोन वर्षे काम करीत असेल तर अशा अर्हताप्राप्त स्थानिक महिलांस अंगणवाढी सेविका म्हणून परस्पर नियुक्ती देण्यात यावी. तथापि त्याच भागातील / गावातील दुस-या अंगणवाढीतील सेविकेच्या रिक्त जागी मदतनिष्ठेची नियुक्ती करण्याची असेल तर त्यास निवडसमितीची मान्यता देणे बंधनकारक राहील.

४.

समग्र बालवाढी सेविकेची सेवा दोन (२) वर्षे पूर्ण झालेली असली असो निर्णय घेण्यात येऊन बालवाढी सेविका म्हणून दोन वर्षांपेक्षा जास्त सेवा झालेल्या महिला कर्मचा-यांना शिक्षणावसरातीची अट विशेष बाब म्हणून मिळित करण्याचा निर्णय घेण्यात आला आहे. आयुक्त, एकात्मिक बाल विकास सेवा योजनेत व मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद यांनी अंगणवाढी सेविकेची नेमणूक करताना या बालवाढी सेविकांची अंगणवाढी सेविका म्हणून नेमणूक करावी व तदनंतर राहिलेल्या जागांवर इतर उमेदवारांमधून अंगणवाढी सेविकांची नेमणूक करावी मात्र या बालवाढी सेविका अंगणवाढी मदतनीस म्हणून काम करण्यास इच्छुक असल्यास त्यांनी इतर उमेदवारांप्रमाणे त्या पदाकरिता अर्ज करावा.

५.

अंगणवाढी कार्यकर्ती व मदतनीस ह्यांची नेमणुकीचे वेळी कमीत कमी वयोमर्यादा १८ वर्षे पूर्ण असणे अचरीत आहे. यामुळे १८ वर्षांपेक्षा कमी वय असलेल्या बालवाढी सेविकेला अंगणवाढी सेविका म्हणून सामावून घेण्यात येत नये. अंगणवाढी सेविका / मदतनीस यांची वयोमर्यादा १८ ते ४४ वर्षे अशी असली तरी बालवाढी सेविकेला अंगणवाढी सेविका म्हणून सामावून घेताना ५५ वर्षांपर्यंतची वयोमर्यादा प्रत्येक धरण्यास यावी. तसेच एकात्मिक बाल विकास सेवा योजनेतर्गत अंगणवाढी सेविका व मदतनीस ही अधिक मानधनी पदे असल्याने आणि त्यांना केंद्र शासनान्वया निदेशाप्रमाणे एक ठराविक रक्कम मानधन म्हणून दिली जात असल्याने इतर शासकीय कर्मचा-यांप्रमाणे वयाची ५८ वर्षे पूर्ण झाल्यावर या मानधनी कर्मचा-यांना सेवेतून कमी करण्यात येऊ नये. ओपरीत या महिला शारिरीकदृष्ट्या अंगणवाढीचे काम करण्यास सक्षम असतील तोपर्यंत या महिला अंगणवाढी सेविका व मदतनीस या पदावर कार्यरत राहू शकतील.

६.

बालवाढी सेविका म्हणून अंगणवाढी सेविका / मदतनीस यांची नेमणूक करताना असा बालवाढी सेविका ह्या शिवाहीत / अधिवाहीत असा फरक न करता त्यांची अंगणवाढी सेविका म्हणून नेमणूक करण्यास यावी.

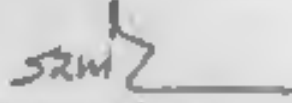
७.

अंगणवाढी सेविका व मदतनीस या पदावर नेमणूक करताना स्थानिक रहिवासी महिला उमेदवारांना प्राधान्य देण्यात यावे असा निर्णय घेण्यात आला आहे. तथापि बालवाढी सेविकेला अंगणवाढी कार्यकर्ती म्हणून सामावून घेतेवेळी ती स्थानिक रहिवासी असणे

अनिवार्य अक्षणार नाही मात्र अंगणवाडी कार्यकर्ती म्हणून नेमणूक झाल्यावर तिने अंगणवाडी विधत असलेल्या ठिकाणी राहणे अपेक्षित राहिल.

८. ज्या बालवाडी सेविकांना २ वर्षांपेक्षा कमी अनुभव आहे. अशा बालवाडी सेविकांसंदर्भत प्रत्यक्ष मुलांसाठीच्या नामनिर्देशनाने गुणतराचे आधारे (प्राप्त गुणांस अनुसरून) नेमणूकीसंदर्भत विचार करण्यात यावा. मात्र येथे अंगणवाडी कार्यकर्ती म्हणून सामावून घेण्यात येऊ नये. तथापि अंगणवाडी कार्यकर्ती व मदतनीस यांच्या नियुक्ती संदर्भात निर्माण केलेल्या निवडसमितीने बालवाडी सेविका म्हणून केलेल्या कामाच्या अनुभवाकरिता अतिरिक्त गुण देणे आवश्यक राहिल. अर्थात बालवाडी सेविका म्हणून तिने केलेल्या कामाच्या अनुभवाकरिता दिलेले गुण परिशिष्ट "अ" मधील गुणतरात स्पष्टपणे दर्शविणे आवश्यक आहे.

महापद्मराजे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नसकने.

(ज. न. पटेल)
अंतर सचिव

प्रति

आयुक्त, एकात्मिक बाल विकास सेवा योजना, कोकण मठ, नवी मुंबई

संचालक, महिला व बाल विकास संचालनालय, पुणे

सर्व जिल्हाधिकारी

सर्व मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद

सर्व उपमुख्य कार्यकारी अधिकारी (बालकल्याण), जिल्हा परिषद

सर्व बाल विकास प्रकल्प अधिकारी, एकात्मिक बाल विकास सेवा योजना, ग्रामीण, नागरी व आदिवासी प्रकल्प

आदिवासी विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई.

शांतेय शिक्षण विभाग, मंत्रालय, मुंबई.

समाजकल्याण विभाग, मंत्रालय, मुंबई.

सामान्य प्रशासन विभाग, मंत्रालय, मुंबई.

ग्राम विकास व अलसंधारण विभाग, मंत्रालय, मुंबई.

नियंत्रणकरी, काठ

श्री

संकेतिक पात्रता	विषय परिचयना	साधन- भाव/ अन्य सांकेतिक कार्यता रखी	व्यक्तिगत (Personal)	अनुसंधित जाती। अनुसंधित जाती/ अनुसंधित जाती। अनुसंधित जाती। अनुसंधित जाती।	व्यक्तिगत नेटवर्क- फूट कॉन्सर्मीन सदस्य	स्थानिक रहितगी	मालवारी संकेतिका संकेतिका संकेतिका संकेतिका संकेतिका संकेतिका	एकूण
१०	१५	१०	१०	१०	१०	३५	१०	१००
१५	१५	१५	१०	१०	५	३०	१०	१००